

Josep Roig, president de Progressistes SDP

“Aquells que en dubten, o no s’han llegit l’acord o la seva intenció és intoxicar”

Amb el president de Progressistes SDP, Josep Roig, repassem els direrents reptes que té plantejats el país, començant per l’educació i acabant per la Unió Europea, sense oblidar la sanitat i l’habitatge. També parla del futur de l’espai de centreesquerra andorrà.

E. O. G.
SANT JULIÀ DE LÒRIA

Estaria bé que parléssim una mica d’educació, si us sembla.

Sí, prou.

Vam cloure el curs escolar passat amb l’anunci dels resultats de l’informe PISA del 2020 que van obtenir les escoles del país. Soc escèptic, però els resultats posen de manifest que el sistema educatiu andorrà no està bé i, en qualsevol cas, està per sota de la mitjana dels països de l’OCDE en cadascun dels àmbits d’avaluació: la lectura, les matemàtiques i les ciències. És una indicació clara que el sistema necessita una revisió profunda, i aquesta ens ha de servir per abordar les deficiències. Crec que podem concloure que el Permsea (Pla estratègic per a la renovació i millora del sistema educatiu andorrà) ha fracassat com a pla, perquè va ser dissenyat com un pla de millora, i si ens fixem en els resultats PISA i sobretot en la sensació general del professorat, hem anat a pitjor. Ha faltat una formació integral dels estudiants i segurament s’ha descuidat la importància que tenen aspectes instrumentals com la comprensió lectora, el raonament matemàtic, el raonament científic i fins i tot aspectes més generals com les humanitats. Després hi ha una altra reflexió, que crec que és interessant, i és quin impacte ha tingut en tot això l’ús de les tauletes a l’escola. Penso que l’ús dels iPads ha esdevingut més una distracció que una eina educativa en si mateixa, especialment en la segona ensenyança. I això ha afectat negativament la concentració i el raonament dels estudiants.

L’educació és un dels pilars bàsics de qualsevol estat. L’altre és la salut, i en la darrera Assemblea de Progressistes SDP una de les ponències tractava la sanitat. Què me’n podeu dir?

El Pacte Nacional de Salut ha d’establir les bases per garantir la qualitat, l’eficiència i la sostenibilitat del sistema per als pròxims anys a partir de quatre línies estratègiques bàsiques: la promoció i la protecció de la salut i la prevenció de la malaltia; l’accés a una assistència sanitària de qualitat; la sostenibilitat i l’equitat del sistema sanitari; i la recerca i la innovació. La crisi sanitària del 2020 ens va ensenyar la importància de tenir polítiques de salut robustes i centrar-nos sobretot en la prevenció. El pacte és crucial perquè les polítiques de salut no depenguin de cicles polítics i puguem assegurar un sistema sanitari eficient, de qualitat, sostenible, i sobretot que beneficiï totes les generacions, independentment de qui estigui al poder. Això em

“

La salut pública és un dels pilars importants de la societat i l’oposició no pot no ser-hi

Regular el preu de lloguer seria una bona manera de pal·liar el problema dels preus

fa rumiar una mica amb el poc sentit d’Estat que han tingut les forces de l’oposició al Consell General. Penso que el sentit d’Estat implica prioritzar el bé comú per sobre dels interessos partidistes. I en aquest cas això significa deixar de banda disputes polítiques per construir un sistema sanitari sostenible i eficient que serveixi a tota la ciutadania. Crec que és fonamental garantir que les decisions es

prenguin amb una visió a llarg termini independentment del color polític que governi.

I no veu que faltava concreció i que semblava que es demanés la validació a la resta de forces?

Entenc que el pacte pugui semblar genèric, però és precisament dins d’aquest marc on es poden o s’haurien de definir els detalls. El pacte penso que ofereix una plataforma per al debat, per afinar propostes, i rebutjar participar-hi perquè falta concreció demostra falta de voluntat per construir conjuntament solucions. El pacte no deixa de ser un punt de partida i la participació de totes les forces polítiques és essencial per fer-lo més específic, més efectiu. Trobo fins i tot preocupant que alguns partits de l’oposició rebutgin participar-hi. La salut pública és un dels pilars importants de la societat i l’oposició no pot no ser-hi.

Tampoc s’entén que l’oposició quedi fora en polítiques d’habitatge quan és un problema greu, oi?

El que és cert és que el Govern ha actuat tard en la crisi de l’habitatge. Llavors, les mesures que ha tirat endavant aquests darrers temps han tingut un impacte menor precisament perquè la situació era molt greu. El Govern s’hauria hagut d’anticipat a qüestions com la construcció d’habitatge a preu assequible. Dir que no s’ha tingut en compte l’oposició, jo no ho veig exactament de la mateixa manera. Moltes de les mesures que s’han inclòs a la llei òmnibus, amb la qual pots estar més a favor o més en contra, o algunes de les mesures que s’han impulsat, com aquesta mateixa de la construcció d’habitatge a preu assequible, tots els partits la portaven en el seu programa. Per tant, el Govern no és aliè a aquestes propostes. Segurament ha tirat endavant algunes iniciatives amb

matisos, però amb bona part d’aquestes mesures, o les mesures més visibles, penso que tots podem estar d’acord. A mi el que m’hi falta és una reforma molt més profunda del mercat immobiliari, que ha d’incloure la regulació del preu de lloguer. Aquesta mesura, per exemple, que nosaltres l’hem reclamada, crec que el Partit Socialdemòcrata també, no ha estat inclosa i seria una bona manera, si no de posar punt final, sí de pal·liar el problema dels preus.

Un altre dels grans reptes que té el país damunt la taula i que també en vau debatre amb una ponència és l’acostament a la Unió Europea. Aquí hi ha moltes veus i no sabem a qui creure’ns.

Aquest tema dona per a molt. El títol de la ponència que Jaume Bartumeu va presentar a l’Assemblea General de Progressistes SDP era *Europa no és una opció, és una necessitat*. Això és així. Europa és una necessitat vital per garantir un futur estable i prometedor per al nostre país. En un món cada cop més interconnectat, Andorra depèn d’Europa per afrontar reptes globals com els que ja hem viscut amb la crisi sanitària i la pandèmia del 2020 o la crisi bancària del 2015. Si no haguéssim negociat l’acord monetari amb el govern de Jaume Bartumeu, obligant la banca a complir amb una sèrie de controls, molt probablement s’hauria ensorrat el nostre sector financer. Cinc anys més tard esclata la crisi sanitària i amb un acord d’associació amb la Unió Europea no hauríem hagut d’anar a suplicar que ens donessin vacunes. En tots dos casos el suport europeu crec que va ser fonamental per mitigar els efectes i garantir l’estabilitat del país.

Els detractors critiquen sobretot que hi haurà una manca de control sobre la immigració i que es perdreu seguretat. També hi ha la pèrdua de sobirania i la qüestió dels impostos, que assegurin que s’apujaran.

Això és un plantejament totalment esbiaixat. En primer lloc, la qüestió impositiva no forma part de l’acord d’associació. Per tant, qui es manifesti en aquest sentit o bé ho fa per desconeixement o bé per intoxicació. Amb el tema de la pèrdua de sobirania com a país, ho dic rotundament, és fals. L’acord no posa en perill l’autonomia d’Andorra, sinó que permet mantenir la nostra identitat dins d’un marc de col·laboració amb la UE, cosa que és ben diferent. Països

com per exemple Luxemburg o Liechtenstein han mantingut la seva autonomia fiscal i reguladora mentre formaven part del mercat únic. Andorra pot beneficiar-se també dels avantatges d’aquest acord mentre preserva la seva sobirania. En relació amb el tema del Tribunal de Justícia de la Unió Europea, en lloc de veure-ho com una imposició, penso que cal entendre-ho com una garantia que les regles de joc seran clares i justes per a tothom. A nivell financer, també és important aclarir que els mecanismes de supervisió financera europeus no suposen en cap cas una pèrdua de sobirania, sinó una garantia de transparència i d’estabilitat. Aquest acord permet a Andorra adoptar les millors pràctiques europees, que han de millorar la seva reputació com a centre financer. Penso que lluny de centralitzar, el poder europeu el que busca és que tothom jugui amb les mateixes regles garantint així la seguretat i la confiança dels inversors. Després hi ha la qüestió de fronteres. El control de fronteres no forma part de l’acord.

Però bé s’ha negociat un sis-

FACUNDO SANTANA

tema de quotes.

Són dues coses diferents. Pel que fa al control de fronteres, recordo que el que s'està negociant no és una inclusió d'Andorra dins la Unió Europea, sinó una associació i, per tant, les fronteres es mantenen. És cert que des de Brussel·les s'ha demanat a Andorra poder tenir accés al control de qui entra i qui surt del país. Aquesta qüestió queda fora, però és important perquè, tot i que jo jaestic a favor d'aquesta col·laboració amb Brussel·les per accedir a aquesta base de dades, això podria anar en contra del nostre sistema constitucional. Pel que fa al sistema de quotes, el que la gent ha de tenir clar és que el negociat és encara més restrictiu que el sistema que teníem. Al final, el control que tindrà l'Estat andorrà sobre aquestes persones és similar al que ja hem tingut fins al moment. Per tant, aquells que dubten d'aquesta qüestió, o bé no s'han llegit el text de l'acord, o insisteixo, la seva intenció és intoxicar o llençar qüestions que no són certes, preocupar la gent.

Anem al partit. La seva ponència demanava la cons-

trucció d'un espai transversal del centre progressista. En l'assemblea anterior deia de construir un moviment de convergència. Un és la continuació de l'altre? A què es refereix?

Ens trobem en un moment clau per al futur d'Andorra, per tots aquells reptes que abans assenyalàvem. I ens trobem també que el Govern actual ha acumulat més d'una dècada de desgast. Com a progressistes hem de contribuir, dic bé contribuir, a oferir una alternativa seriosa i realista que posi les persones al centre de les decisions, una alternativa que s'anticipi als problemes com a resposta al funcionament reactiu i desorganitzat actual. Llavors, proposem reformes profundes en àmbits com l'habitatge, la sanitat, les relacions amb Europa, proposem solucionar problemes estructurals que l'actual Govern no ha abordat amb la urgència que en aquell moment es requeria. Creiem que hi ha una oportunitat única per refundar el centreesquerra progressista a Andorra, i nosaltres volem participar en la construcció d'aquest espai transversal que uneixi sensibi-

“

Europa és una necessitat vital per garantir un futur estable i prometedor per al país

No veiem el futur del centreesquerra com una suma de sigles, sinó de persones

litats diferents per un projecte de país compartit que reuneixi persones. Creiem que les coses es poden fer d'una altra manera, però que s'allunyi, sobretot, dels plantejaments populistes, extremismes i radicalismes de l'oposició actual. Volem un moviment que sigui inclusiu, que prioritzi les persones i els seus drets per sobre dels interessos partidistes, per construir una Andorra més justa i equitativa,

que al final és la nostra aspiració legítima. Parlo de persones, d'un moviment de persones, no de partits. No és una suma de sigles. No veiem el futur del centreesquerra com una suma de sigles, sinó com una suma de persones.

Quan es va fundar Demòcrates per Andorra es va beure de persones de diferents proveniències.

La diferència és que en aquell moment el que va ajuntar aquestes persones va ser la voluntat d'enderrocar Jaume Bartumeu, treure'l del Govern. I la voluntat que ara ens ocupa és la de resoldre els problemes de la ciutadania, que no hi ha un lideratge clar per poder-los resoldre, ni un full de ruta.

Diu que ha de ser la suma de persones. La suma de sigles és el que es va proposar a les passades eleccions generals i que va fracassar?

Això no va funcionar i ho hem de dir obertament. La ciutadania veu en la sigla un imaginari al darrere i moltes vegades no entén com diferents sigles poden amalgamar-se al voltant d'una mateixa proposta. La suma de sigles no és una suma automàtica de vots. És una qüestió que hem de repensar, i crec que els partits polítics haurien d'escoltar encara més la ciutadania i intentar entendre com pensa. Al final, si vols convèncer aquell que t'ha de votar d'una mesura, és important posar-te en la seva pell.

Ja fa un any que és president. Com ho porta? Entenc que és una posició difícil en una formació com Progressistes, amb figures de pes.

A mi m'agrada molt treballar amb aquestes figures de pes perquè en tinc molt a aprendre. Víctor Naudi, Jaume Bartumeu i Marian Sanchís són gent que porta molts anys fent política. Tinc moltes coses a aprendre de tots aquests companys i per a mi, lluny de suposar un inconvenient, realment és un plaer poder fer política amb ells. El meu objectiu era entrar al Consell General i tenir algú de la nostra formació als comuns. Vam aconseguir-ho a Ordino. No tenim militants com a tal dintre d'altres comuns, però sí que hi tenim persones amb les quals vam compartir projecte polític i que continuem recolzant al 100%. Crec que l'evolució natural d'aquests projectes conjunts hauria precisament de ser una confluència d'idees, de persones que creguessin que una altra Andorra, un altre

govern o un altre estil de governar és possible, i a partir d'aquí plantejar una alternativa forta.

En els comuns s'han apropiat als que estaven ja governant en la majoria de casos i diu que una altra manera de governar és possible. És una mica contradictori, oi?

A Andorra, s'han anat definint clarament dos models polítics diferenciats, especialment en les darreres eleccions comunals. D'una banda, hi ha un projecte polític que aparentment sembla apostar per una Andorra continguda, tancada en si mateixa i poc dinàmica, amb l'esquena girada al turisme i a la inversió estrangera.

Aquest model es disfressa sovint sota la cuirassa de la participació ciutadana, utilitzant-la no com un mecanisme real de decisió, sinó com una excusa per evitar prendre decisions necessàries per al progrés del país. Aquest enfocament manté Andorra allunyada d'Europa, resistent-se a les oportunitats que el procés d'acostament pot oferir, amb la idea que una Andorra desconnectada és una Andorra millor. Al nostre entendre, es tracta d'un model que frena el dinamisme econòmic, social i cultural del nostre país, i limita la nostra capacitat d'avançar en un context globalitzat on el tancament no és una opció viable. Però hi ha una altre model polític que entén que el turisme és una font vital per a les nostres arques públiques i que reconeix la necessitat de transformar aquest sector per fer-lo més sostenible i atractiu. No es tracta d'abandonar el turisme ni estigmatitzar la inversió estrangera, sinó d'atreure aquelles inversions que aportin un valor afegit al país: projectes que respectin el nostre paisatge i natura, que ajudin a diversificar la nostra economia i que impulsin la innovació.

Aquest segon model aposta per un futur en què Andorra estigui plenament integrada amb Europa, aprofitant els beneficis d'un acord d'associació que obri noves vies de cooperació i desenvolupament. Aquest model que nosaltres, els progressistes, defensem amb fermesa, està orientat a fer créixer l'economia d'Andorra de manera intel·ligent i sostenible. Això implica donar suport a empresaris i comerciants locals perquè són els motors de la nostra economia. Quan l'economia funciona, tot hom en surt beneficiat, inclosos els treballadors, que veuran millorar les seves condicions laborals, així com l'accés a serveis públics de qualitat.